

Mediemyndigheten
registrator@mediemyndigheten.se

Mediemyndighetens utkast till föreskrifter om kommersiell radio, konsekvensutredning och promemorian Kommersiell radio – information om tillståndsgivningen 2026–2034

25/02825

Bakgrund

I propositionen *En långsiktigt hållbar kommersiell radioverksamhet*¹ lämnas förslag på ändringar i radio- och tv-lagen (2010:696) som innebär att reglerna om tillstånd och villkor för att sända analog och digital kommersiell radio till stor del blir gemensamma. Anbudsförfarandet som tidigare gällde vid tilldelning av analoga tillstånd kommer att ersättas med ett urvalsförfarande, likt det som tillämpats för de digitala tillstånden. I och med detta lämnas också förslag på en ny årlig sändningsavgift för analog kommersiell radio. De nya bestämmelserna föreslås träda i kraft den 15 november 2025.

Utgångspunkter

Konkurrensverket har i uppdrag att verka för en effektiv konkurrens i privat och offentlig verksamhet samt en effektiv offentlig upphandling till nytta för det allmänna. Yttrandet avgränsas till sådana aspekter som följer av Konkurrensverkets ansvarsområden.

Konkurrensverket avstyrkte förslaget att samtliga tillstånd för kommersiell radio ska fördelas genom ett urvalsförfarande likt det som i dag gäller för de digitala tillstånden. Konkurrensverket ansåg att det bland annat saknas stöd för att förslaget skulle lösa de angivna problemen och att ett auktionsförfarande är det lämpligaste sättet att allokera knappa resurser.²

¹ Prop. 2024/25:164.

² Se Konkurrensverkets yttrande avseende promemoriorna *En långsiktigt hållbar kommersiell radio-verksamhet – förslag till framtida villkor för analog och digital kommersiell radio* och *En långsiktigt hållbar kommersiell radioverksamhet – förslag till avgiftsmodell för analog kommersiell radio*, Ku2024/00728. Konkurrensverket, dnr 509/2024.

Av propositionen framgår att regeringens bedömning är att det befintliga auktionsförfarandet inte ger goda förutsättningar för radiobranschen att utvecklas långsiktigt, att det försvårar för nya aktörer att komma in på marknaden och att det minskar aktörernas möjlighet att investera i radioverksamheten. Konkurrensverket har därför att ta ställning till hur Mediemyndigheten ska tillämpa det nya tillståndsförfarandet, inte modellen som sådan.

Mediemyndighetens föreskrifter om tillstånd att sända kommersiell radio

Mediemyndighetens föreskrifter om tillstånd att sända kommersiell radio är verkställighetsföreskrifter till radio- och tv-lagen. Vilka som kan inneha tillstånd och urvalskriterierna för det fall antalet ansökningar överstiger antal tillstånd, framgår direkt av lagen. Av lagen framgår att Mediemyndigheten vid fördelningen av tillstånd ska eftersträva en mångfald både till innehåll och ägande. Vidare att hänsyn får tas till om en sökande har tidigare erfarenhet av kommersiell radio eller andra ljudmedier och har förutsättningar att bedriva långsiktig kommersiell radioverksamhet.

Konkurrensverket delar Mediemyndighetens bedömning att alternativa lösningar till att meddela nya föreskrifter förefaller sämre. Genom föreskrifterna blir det tydligt för de sökande vilka krav som gäller vid varje given tidpunkt, vilket är positivt för företagen. Det blir också tydligt för eventuella nya aktörer vilka förutsättningarna är för att träda in på marknaden.

Av 4 § 4 i föreskrifterna framgår att en ansökan ska innehålla information om aktie- eller andelsinnehav av och avtal om samarbeten med *andra sökanden* och tillståndshavare för kommersiell radio. Motsvarande krav finns också för ansökan om medgivande till överlåtelse av tillstånd, 5 § 4 i föreskrifterna.

Konkurrensverket vill i detta avseende påpeka att det inte kan förutsättas att en sökande har kännedom om ett annat företags planer att ansöka om tillstånd och det är heller inte alltid lämpligt att så är fallet. Konkurrensverket anser att Mediemyndigheten inte bör uppmuntra att företag delar information om sina ansökningsplaner med konkurrerande företag, vilket nuvarande skrivning riskerar att leda till. För att undvika en sådan informationsdelning anser Konkurrensverket att Mediemyndigheten bör justera föreskrifterna i detta avseende.

Som Konkurrensverket uppfattar saken är syftet att Mediemyndigheten, vid ett urval, ska kunna beakta mångfald vad gäller ägande. Mediemyndigheten bör kunna uppnå samma sak genom att föreskriva att ansökan ska innehålla information om aktie- eller andelsinnehav av och avtal om samarbeten med andra företag som agerar/har verksamhet på samma marknad.

Konkurrensverket har i övrigt inga invändningar mot förslag till föreskrifter om tillstånd att sända kommersiell radio.

Konsekvensutredning till föreslagna föreskrifter om kommersiell radio

Marknadens förutsättningar och vilka som kommer meddelas tillstånd är oberoende av Mediemyndighetens verkställighetsföreskrifter, eftersom kriterierna för tillstånd regleras i radio- och tv-lagen. Föreskrifterna påverkar således inte vem eller vilka som får tillstånd, och därmed inte konkurrensen på marknaden. Konsekvensutredningen innehåller dock vissa marknadsbeskrivningar och bedömningar avseende konkurrensen som Konkurrensverket har följande synpunkter på.

Av konsekvensutredningen framgår att den kommersiella radiomarknaden är liten, både sett till antal aktörer och omsättning.³ De två stora mediebolagen har, genom egna tillstånd och ägar- och avtalsförhållanden med andra tillståndshavare, inflytande över flertalet av de analoga och digitala tillstånden för kommersiell radio. Omsättningen på annonsmarknaden för radio är stabil men svagt nedåtgående. Mediemyndigheten bedömer att den kommersiella radiomarknaden kommer att fortsätta vara liten och antalet aktörer få. Mediemyndigheten menar att merparten av de kommande tillståndshavarna därför kommer vara beroende av att inleda annonssamarbete med en befintlig säljorganisation. Vidare bedömer Mediemyndigheten att det är svårt för en ny aktör att etablera en långsiktigt kommersiellt hållbar radioverksamhet och att få aktörer kommer att söka tillstånd.

Som Konkurrensverket tidigare konstaterat finns det indikationer på att radiomarknaden är begränsad och sannolikt fortsatt kommer att bestå av ett fåtal aktörer. Det är dock inte detsamma som att det alltid behöver vara *samma* aktörer. Även om marknaden är begränsad och att det därmed inte kan förväntas finnas ett stort antal oberoende aktörer, är låga inträdeshinder viktigt för att skapa konkurrens från potentiella aktörer. Det vill säga det finns ett hot om nyinträde som får befintliga aktörer på marknaden att bedriva en effektiv verksamhet av hög kvalitet.⁴

Av propositionen⁵ framgår att regeringen bedömer att det föreslagna urvalsförfarandet öppnar upp för fler aktörer på radiomarknaden. Konkurrensverket anser att ett urvalsförfarande inte per automatik sänker trösklarna för potentiella aktörer. Verket tar dock fasta på att regeringen anför att tillståndsförfarandet bör

³ Delar av detta återfinns också i promemorian *Kommersiell radio – information om tillståndsgivning 2026–2034*. Eventuella revideringar behöver därför göras även i promemorian.

⁴ Se Konkurrensverkets yttrande avseende promemoriorna *En långsiktigt hållbar kommersiell radio-verksamhet – förslag till framtida villkor för analog och digital kommersiell radio* och *En långsiktigt hållbar kommersiell radioverksamhet – förslag till avgiftsmodell för analog kommersiell radio*, Ku2024/00728. Konkurrensverket, dnr 509/2024.

⁵ Prop. 2024/25:164.

främja konkurrens och mångfald på radioområdet och inte utgöra för hög tröskel för nya aktörer att ta sig in på marknaden.

Med detta som utgångspunkt anser Konkurrensverket att det är otillfredsställande att det av konsekvensutredningen framgår att Mediemyndigheten redan innan ett urvalsförfarande trätt i kraft bedömer att nyinträde på marknaden är osannolikt och att marknaden kommer att vara orörlig. Särskilt om det indikerar att detta kommer påverka myndighetens bedömningar i urvalet.

I detta sammanhang noterar Konkurrensverket att Mediemyndigheten i avsnittet om påverkan på konkurrensen har angett att "Myndigheten *ska* [...] ta hänsyn till om en sökande har tidigare erfarenhet av kommersiell radio eller av andra ljudmedier [...]." Enligt förslag till ändring av radio- och tv-lagen *får* Mediemyndigheten vid fördelningen av tillstånd även ta hänsyn till tidigare erfarenhet.

Konkurrensverket anser att det är av vikt att Mediemyndigheten inte ser detta som ett krav i urvalssituationen eftersom det riskerar att gynna befintliga aktörer på bekostnad av nya.

Av samma skäl anser Konkurrensverket att det även finns anledning för Mediemyndigheten att revidera avsnittet i promemorian som behandlar frågan om tidigare erfarenhet.⁶ Konkurrensverket anser att Mediemyndigheten bör tydliggöra hur den avser att tillämpa regeln om tidigare erfarenhet. Särskilt som Mediemyndigheten anger att "myndigheten vid tillståndsgivningen kan ge företräde till en etablerad radioaktör framför en som är ny på marknaden eller att en etablerad aktör får behålla sitt befintliga tillstånd." Enligt Konkurrensverket bör myndigheten särskilt beakta regeringens intentioner om att urvalsförfarandet ska främja konkurrensen och inte utgöra en för hög tröskel för inträde.

Kommersiell radio – information om tillståndsgivning 2026–2034

Mediemyndigheten har också remitterat en promemoria som innehåller en övergripande marknadsbeskrivning, en sammanfattning av regeringens förslag till ny tillståndsprozess och information inför den kommande tillståndsperioden. I kapitlet med information inför den kommande tillståndsperioden redogör Mediemyndigheten för de utgångspunkter som myndigheten anser bör gälla och vilka villkor myndigheten bör förena med respektive tillstånd. Konkurrensverket har följande synpunkter på innehållet.

4.1.2 Sändningsutrymme för digital kommersiell radio

Konkurrensverket har inga invändningar mot Mediemyndighetens bedömningar vad gäller avvägningen mellan sändningskvalitet och mängden programtjänster som kan tilldelas tillstånd. Det förefaller vara väl motiverat och minskar inte

⁶ Avsnitt 4.4.4 i promemorian *Kommersiell radio – information om tillståndsgivning 2026–2034*.

sändningsutrymmet jämfört med i dag. Sändningsutrymmet för digital kommersiell radio är betydligt större än vad som gäller för analog kommersiell radio, vilket skapar utrymme för fler aktörer och fler programtjänster, vilket kan vara positivt för konkurrensen.

4.4 Vad som ska beaktas vid tillståndsgivningen

Utifrån de förutsättningar som gäller, att tillstånden ska fördelas genom urval och inte genom auktionsförfarande, har Konkurrensverket inga invändningar mot Mediemyndighetens utgångspunkter i denna del, utöver vad som framgår ovan om avsnitt 4.4.4. Som tidigare redovisats framgår urvalskriterierna direkt av radio- och tv-lagen. Konkurrensverket anser, i likhet med tidigare⁷, att Mediemyndigheten, när det är möjligt, även bör väga in en kanals bedömda efterfrågan vid fördelning av tillstånd.

4.6.1 Villkor om att sända i en viss del av sändningsområdet eller så att en viss del av befolkningen inom området nås

Av promemorian framgår att Mediemyndigheten, i likhet med innevarande tillståndsperiod, kan komma att villkora tillstånden med krav på utbyggnad av det digitala marknätet så att det når en större del av befolkningen. För de digitala radiotillstånden gäller i dag ett krav på att sändningarna ska byggas ut så att de når 65 procent av befolkningen i sändningsområdena senast den 31 juli 2025. Som Konkurrensverket förstår saken har denna utbyggnad inte genomförts, dock utan konsekvenser för tillståndsinnehavarna.

Konkurrensverket anser att villkor som ställs behöver också följas upp och att bristande efterlevnad bör leda till konsekvenser, för att inte riskera att konkurrensen snedvrids. Konkurrensverket anser därför att det bör vara tydligt för företagen vad som blir konsekvensen om tillståndsinnehavaren inte uppfyller de villkor och krav som är förenade med tillståndet och att Mediemyndigheten bör följa upp att så ske och annars vidta åtgärder.

Generellt om samarbeten mellan tillståndsföretagen och särskilt om 4.6.4 Villkor om utsändningsteknik och att samarbeta med andra tillståndshavare i tekniska frågor

Av såväl promemorian som av konsekvensutredningen framgår att tillståndshavarna bedriver omfattande samarbeten med något av de två stora medieföretagen om annonsförsäljning, tekniska tjänster och redaktionellt innehåll.⁸

Konkurrensverkets generella utgångspunkt är att konkurrerande företag bör samarbeta så lite som möjligt för att undvika risker för konkurrensbegränsande samarbeten. Av konkurrenslagen framgår att företag som är konkurrenter på

⁷ Se exempelvis Konkurrensverkets yttrande över *Mediemyndighetens promemoria om marksänd tv 2026*, 25/01621. Konkurrensverket, dnr 439/2025.

⁸ Se exempelvis marknadsbeskrivningar, avsnitt 4.4.3

marknaden inte får samarbeta om syftet eller resultatet är att begränsa konkurrensen. I sammanhanget kan nämnas att Konkurrensverket har utrett ett samarbete inom analog kommersiell radio. Ärendet avslutades med åtaganden.⁹

Av avsnitt 4.6.4 i promemorian framgår att Mediemyndigheten, i likhet med innevarande tillståndperiod, kan komma att ställa villkor om att tillståndshavare ska samarbeta med andra tillståndshavare i tekniska frågor. I likhet med vad Konkurrensverket framförde vid senaste tillståndsutlysningen¹⁰ anser verket att det bör tydliggöras inom vilka områden det är nödvändigt att företagen samverkar och att dessa områden bör vara tydligt definierade. Konkurrensverket anser att det inte är tydligt vad som innefattas i begreppet "övriga tilläggstjänster" och att det riskerar att öppna upp för samarbeten i tjänsteledet, det område där det finns utrymme för konkurrens. Enligt Konkurrensverket bör tillståndsvillkoren inte lämna utrymme för en generell samverkansmöjlighet kopplat till tjänster.

4.9 Distribution av sändningar och placering av programtjänster i sändarnät

Av promemorian framgår att utsändningar av marksänd digital kommersiell radio i nuläget sköts av två olika företag, ett för respektive sändarnät. Mediemyndigheten har möjlighet att i beslut bestämma i vilket av de två sändarnäten som programtjänsterna ska vara placerade i. Konkurrensverket delar Mediemyndighetens bedömning att frågan om i vilket sändarnät en viss programtjänst ska sändas ut kan vara av stor betydelse. Särskilt som det ena av de två företagen som sköter utsändningarna också har verksamhet på tjänstemarknaden, i konkurrens med andra tillståndsinnehavare.

Konkurrensverket anser att det är av vikt att Mediemyndigheten i beredningen av beslutet gällande i vilket sändarnät en programtjänst ska placeras beaktar konkurrensaspekter och förutsättningar för företagen att komma överens om villkoren för utsändningarna.

Detta yttrande har beslutats av enhetschefen Nikos Tsakiridis. Föredragande har varit sakkunniga Anna Spetz.

Beslutsfattandet har dokumenterats digitalt och yttrandet saknar därför namnunderskrift.

Nikos Tsakiridis

⁹ Konkurrensverket, dnr 174/2012. Se också Konkurrensverket "Ärenden och beslut", hämtat den 29 september 2025, <https://www.konkurrensverket.se/konkurrens/tillsyn-arenden-och-beslut/arendelista/sbs-radio-och-nrj/>

¹⁰ Konkurrensverket, dnr 204/2023.